

Løypemeldingen 2022

Nord-Norge

Innhold

01

Sammendrag og
bakgrunn

02

Styring og ledelse
av bærekraftsarbeid

03

Påvirkning og
regulering

04

Bærekraftsarbeid og
-rapportering

05

Klimafotavtrykk
og klimarisiko

06

Relevante kilder for
mer informasjon

01 Sammendrag og bakgrunn

Sammendrag - Løypemeldingen i Nord-Norge

Flertallet viser til strukturert bærekraftsarbeid, men få årsverk er dedikerte til arbeidet. 80 % av virksomhetene har dedikert færre enn 1 årsverk til bærekraftsarbeidet. Samtidig svarer 28 % at ingen i styret har et uttalt bærekraftsansvar. Dette kan indikere at næringslivet har en vei å gå når det gjelder praktisk gjennomføring av bærekraftsarbeidet.

Over halvparten rapporterer på bærekraft, men et fåtall bruker anerkjente rammeverk. 60 % av virksomhetene i Nord-Norge rapporterer eksplisitt på bærekraft. Av disse er det kun 21 % som rapporterer i henhold til et anerkjent rammeverk.

Hovedmotivasjonene som trekkes frem for bærekraftsarbeidet er både *vissheten om at virksomheten bidrar til å gjøre samfunnet mer bærekraftig* og *det å imøtekomme nye krav fra kunder og andre interessenter*. Kunder er også den interessenten som flest virksomheter peker på når det gjelder hvem som har størst påvirkningskraft i verdikjeden.

Den største utfordringen som trekkes frem er *manglende kapasitet/ressurser*. Dette er interessant å se i sammenheng med antall årsverk dedikert til bærekraftsarbeid. Ettersom *manglende kompetanse/kunnskap* også anses som en stor utfordring, er det mye som tyder på at ressurser med riktig kompetanse er en utfordring virksomheter i Nord-Norge står overfor.

Få har oversikt over klimarisiko og satt tallfestede mål. I Nord-Norge har kun 27 % gjennomført klimarisikoenalyser for å kartlegge hvordan et endret klima vil påvirke virksomheten. Samtidig har under halvparten, 46 %, utarbeidet klimaregnskap som viser virksomhetens klimagassutslipp, og kun 32 % har satt konkrete, tallbaserte mål for utslippskutt.

Manglende innsikt i klimarisiko og ikke tallfestede mål kan gjøre virksomheter mindre fokuserte og konkrete i sitt klimaarbeid. Dette kan også gjøre dem mindre forberedt på endringer som oppstår i overgangen til lavutslippssamfunnet, og i verste fall svekke virksomheters konkurransekraft.

Konsekvenser av EU-taksonomien er lite vurdert og analysert. 63 % av virksomhetene svarer at de har kjennskap til EU-taksonomien, men mangler kunnskap om hva den innebærer. Mens én av fire svarer at de ikke har hørt om EU-taksonomien. Gitt lav kjennskap til EU-taksonomien er det ikke overraskende at bare 23 % har kartlagt hvordan EU-taksonomien vil påvirke dem, og således kan svare på om deres aktiviteter kan defineres som bærekraftige eller ikke.

Få har kartlagt nye krav etter åpenhetsloven. Til tross for at åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli i år er det kun 34 % som svarer at de har påbegynt tiltak for å sikre overholdelse. Vi anbefaler alle som er omfattet av loven til å starte arbeidet med å kartlegge og vurdere risiko i egen leverandørkjede.

Hvorfor og hvordan utarbeides Løypemeldingen?

I denne rapporten, *Løypemeldingen 2022 Nord-Norge*, presenteres funn fra en spørreundersøkelse sendt til medlemsbedriftene ved åtte ulike næringsforeninger i Nord-Norge. Undersøkelsen ble gjennomført i september 2022, og dette er andre gang undersøkelsen gjennomføres i vår region.

Løypemeldingen Nord-Norge utgjør en serie av regionale bærekraftsundersøkelser som er utarbeidet av PwC i samarbeid med lokale næringsforeninger ulike steder i Norge.

Formålet med utarbeidelsen av *Løypemeldingene* er å øke innsikten i bærekraftsarbeidet til en større bredde av virksomheter på tvers av landet - både hva som er status i bærekraftsarbeidet, og hva virksomhetene ser av muligheter og utfordringer i dette arbeidet.

Vi håper rapporten vil bidra til gode diskusjoner og nye refleksjoner rundt omstilling til mer bærekraftig næringsliv i regionen vår.

Løypemeldingen er en undersøkelse som gjennomføres i ulike regioner på tvers av Norge

16 % Region Nord

Næringsforeningene for Alta, Hammerfest, Tromsø, Bodø, Narvik, Vest-Lofoten, Øksnes og Rana.

24 % Trondheim

15 % Nordvest

Næringsforeningene for Ålesund, Vestnes, Ulstein, Kristiansund og Nordmøre, og Sogn og Fjordane

14 % Bergen

17 % Stavanger

14 % Kristiansand

Vestnes Næringsforum

Ulstein Næringsforum

Hammerfest Næringsforening

Alta Næringsforening

Næringsforeningen i Tromsøregionen

Øksnes Næringslivsforening

Narvikregionen Næringsforening

Vest-Lofoten Næringsforening

Bodø Næringsforum

Ranaregionen Næringsforening

Næringsforeningen i Trondheimsregionen

Kristiansund og Nordmøre Næringsforum

Næringsforeningen i Ålesund-regionen

Sogn og Fjordane Næringsråd

Bergen Næringsråd

Næringsforeningen i Stavanger-regionen

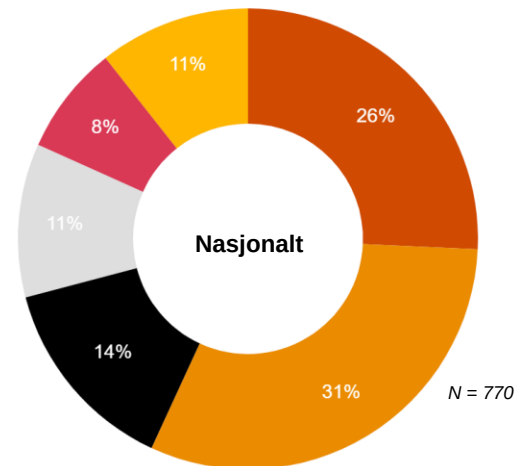
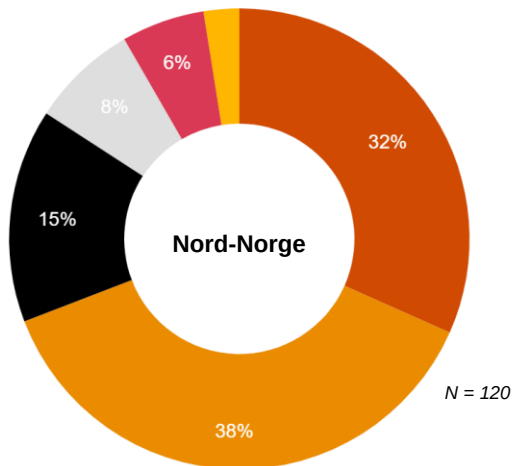
Næringsforeningen i Kristiansandsregionen

Undersøkelsen er besvart av et stort antall lokale virksomheter av ulik størrelse

Både i Nord-Norge og nasjonalt, ser vi at utvalget av respondenter i stor grad er representert av mindre virksomheter. En tydelig hovedvekt av respondentene er virksomheter med under 50 ansatte.

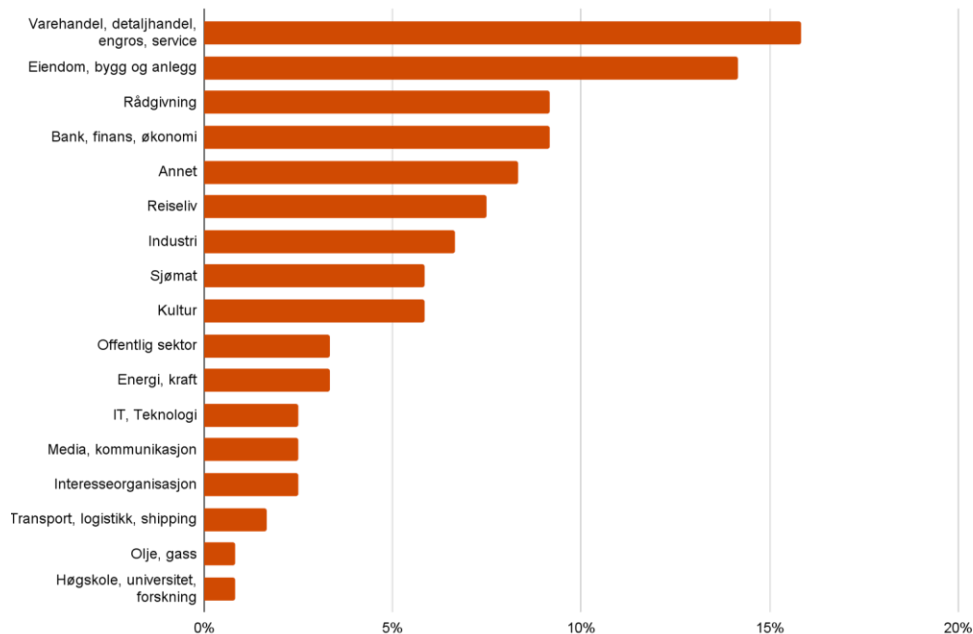
Det er i hovedsak store virksomheter som i første omgang treffes av åpenhetsloven, EU-taksonomien og rapporteringskrav i regnskapsloven §3-3c, og som må iverksette tiltak. Likevel vil også en stor del av de mindre virksomhetene indirekte treffes av kravene i nær fremtid, ved å inngå i verdikjeden hos de større virksomhetene.

Undersøkelsen har i hovedsak blitt besvart av daglige ledere og mellomledere, som til sammen utgjør 61 % av respondentene i Nord-Norge, og 71 % nasjonalt.

Grafene viser fordelingen av virksomhetenes størrelse i Nord-Norge (N=120) og nasjonalt (N=770).

Løypemeldingen er et resultat av tilbakemeldinger fra et bredt spekter av bransjer

N = 120

Varehandel, detaljhandel, engros og service er bransjen som er høyest representert blant respondentene i undersøkelsen.

Eiendom-, bygg- og anleggsbransjen (EBA) er bransjen som er nest høyest representert i Nord-Norge. EBA-bransjen er en av de mest med sentrale bransjene i det grønne skiftet, da energieffektivisering av bygg og bærekraftige verdikjeder i byggebransjen vil være store bidragsytere til reduserte klimagassutslipp.

Variasjonen i respondenter gir et godt bilde på hvordan virksomheter i landsdelen jobber med bærekraft.

N viser antallet respondenter.

02

Styring og ledelse av bærekraftsarbeidet

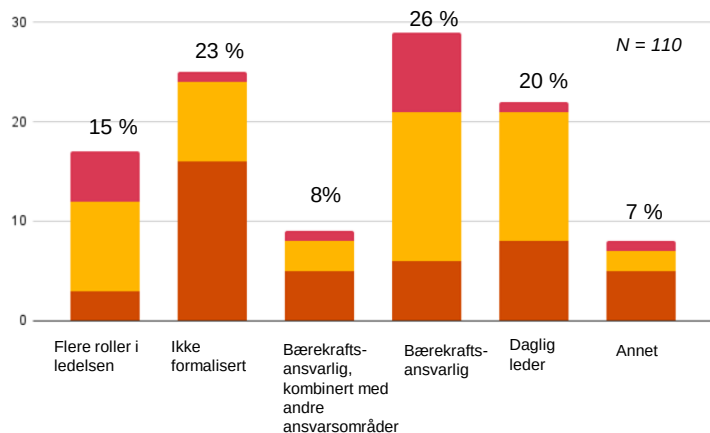

Store forskjeller i hvor ansvaret for bærekraftsarbeidet er plassert i virksomheten

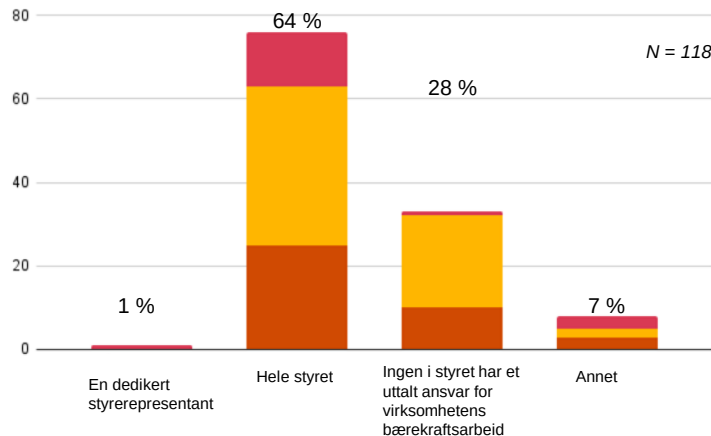
26 %

av virksomhetene har egen bærekraftsansvarlig, mens 23 % oppgir at det ikke er formalisert hvem som skal lede bærekraftsarbeidet. Dette gjelder særlig de minste virksomhetene. Hos 20 % ligger ansvaret hos daglig leder.

28 %

svarer at ingen i styret har uttalt bærekraftsansvar, mens 64 % svarer at ansvaret ligger hos hele styret.

Andelen virksomheter i Nord-Norge som har sin egen bærekraftsansvarlig, har økt med **10 %** siden fjorårets undersøkelse. Dette indikerer at flere virksomheter ser et behov for å ha en egen leder som kan fronte arbeidet med bærekraft.

<10 ansatte

11-100 ansatte

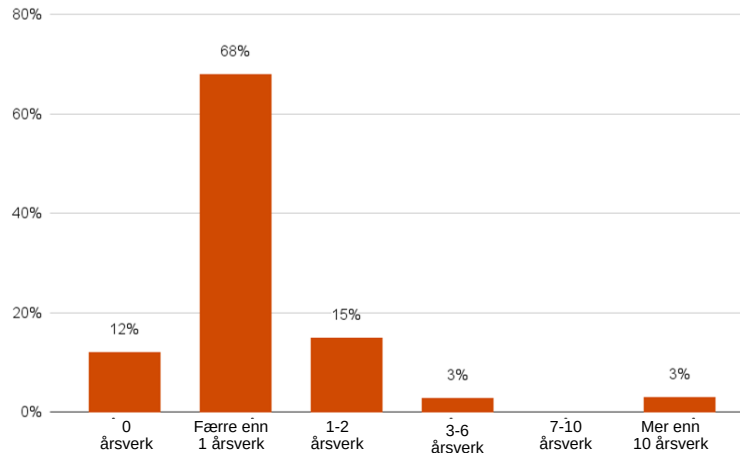
>100 ansatte

Få selskaper har dedikert flere årsverk til bærekraftsarbeidet

80 %

av virksomhetene har dedikert færre enn 1 årsverk til bærekraftsarbeidet, hvorav 12 % av disse har ingen årsverk. Det er 6 % som har dedikert mer enn 2 årsverk.

Grafen viser hvor mange årsverk som dedikeres til bærekraftsarbeid i virksomheten

Bidraget til et mer bærekraftig samfunn er hovedmotivasjonen for bærekraftsarbeidet

Respondentene ble spurt om hva som er hovedmotivasjonen for å gjøre virksomheten mer bærekraftig

12 kategorier, hvorav virksomhetene kunne velge inntil tre.

71 %

vissheten om at virksomheten bidrar til å **gjøre samfunnet mer bærekraftig**. Dette er også hovedmotivasjonen nasjonalt med 68 %.

46 %

imøtekomme **nye krav fra kunder og andre interessenter**. Også nasjonalt er dette en viktig motivasjon med 48 %.

41 %

bli en **mer attraktiv arbeidsplass** for eksisterende og nye ansatte. Nasjonalt er denne motivasjonsfaktoren noe lavere med 34 %.

34 %

skape **vekst og nye inntektskilder**. Denne motivasjonsfaktoren er 29 % nasjonalt.

Respondentene i Nord-Norge og nasjonalt har rangert de samme fire motivasjonsfaktorene som viktigst for å gjøre virksomheten mer bærekraftig. Det er interessant at ikke flere av respondentene viser til faktorer som å skape vekst og nye inntektskilder. Det kan indikere at det fortsatt er utfordrende for virksomhetene å se hvilke muligheter for vekst og innovasjon som ligger i det grønne skiftet.

Manglende kapasitet og ressurser er den største utfordringen i bærekraftsarbeidet

Respondentene ble spurt om hva som er de største utfordringene med å gjøre virksomheten bærekraftig

10 kategorier, hvorav virksomhetene kunne velge inntil tre.

58 %

Manglende kapasitet/ressurser.

Blant virksomheter med over 50 ansatte, peker 46 % på dette. Også nasjonalt ligger faktoren på topp, med 49 % av respondentene.

28 %

Manglende kompetanse/ kunnskap.

Blant virksomheter med over 50 ansatte, peker 30 % på dette. Tilsvarende nasjonalt med 31 %.

21 %

Bærekraftige investeringer er ikke økonomisk lønnsomt foreløpig. Tilsvarende nasjonalt med 26 %. Det er interessant at bærekraftige investeringer ikke anses som lønnsomme når kunder og andre interessenter stiller krav, og oppfyllelse kan påvirke etterspørselen.

03 Påvirkning og regulering

Flest mener at kunden har størst påvirkningskraft i verdikjeden

10 kategorier, hvorav virksomhetene kunne velge inntil tre.

Svært mange, 75 %, peker på at det er kundene som har mest makt til å påvirke krav, forutsetninger og forventninger i verdikjeden. Dette gjenspeiles også nasjonalt.

Deretter svarer flest at *myndigheter og offentlige instanser* (49%), *leverandører* (28%) og *eiere* (28%) har størst påvirkningskraft. Vi ser lignende rangeringen på tvers av ulike bransjer.

Funnene kan indikere at bærekraftig utvikling i stor grad drives frem av krav fra kunder og myndigheter, selv om virksomhetene selv viser til ønsket om å gjøre samfunnet mer bærekraftig som en hovedmotivasjon for bærekraftsarbeid. Det sier også noe om kundenes påvirkningskraft.

Åpenhetsloven skal sikre sosialt bærekraftige leverandørkjeder

34% 39 % *nasjonalt

av virksomhetene har påbegynt tiltak for å sikre overholdelse av kravene i åpenhetsloven.

80%

av virksomhetene med over 50 ansatte har påbegynt tiltak for å sikre overholdelse av kravene i åpenhetsloven.

Åpenhetsloven

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og stiller krav til åpenhet og ansvarlighet i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Loven skal bidra til at virksomheter arbeider for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester. Loven skal også sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer mulige bidrag til brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Loven gjelder alle norske virksomheter som ikke er definert som små foretak i regnskapsloven og som selger varer/tjenester i eller utenfor Norge, samt utenlandske foretak av samme størrelse, såfremt disse tilbyr varer/tjenester i Norge og er skattepliktige.

Virksomhetene som omfattes av loven plikter å:

1

Utføre aktsomhetsvurderinger

2

Redegjøre regelmessig for disse vurderingene

3

Gi informasjon til enhver som retter en skriftlig forespørsel om det

*Mindre virksomheter vil også kunne påvirkes av åpenhetsloven dersom de inngår som et ledd i verdikjeden til virksomheter som er omfattet av loven.

EU-taksonomien definerer kriterier for bærekraftige økonomiske aktiviteter

Taksonomien er et system for klassifisering av økonomiske aktiviteter og som setter krav til hva som kan kalles miljømessig bærekraftig.

Første rettslige standard som definerer hva som er miljømessig bærekraftig.

Binært klassifiseringssystem hvor kriteriene er basert på forskning.

Medfører ikke at noen aktiviteter blir forbudt, men for større virksomheter vil det medføre en rapporteringsplikt.

EU-taksonomien har utviklet kriterier for bærekraft for en rekke sektorer og aktiviteter

For å være bærekraftig, må en økonomisk aktivitet:

Bidra vesentlig til minst ett av de seks miljømålene

Ikke gjøre vesentlig skade på noen av de andre miljømålene

Etterleve **minimumskrav** knyttet til nærmere angitte sosiale standarder

De seks miljømålene definert i EU-taksonomien

1. Begrense klimaendringene gjennom begrensning av klimautslipp
2. Klimatilpasning
3. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser
4. Omstilling til en sirkulær økonomi
5. Forebygge og bekjempe forurensning
6. Beskyttelse og gjenoppretelse av biologisk mangfold og økosystemer

Bransjer med kriterier for miljømål 1 og 2

1. Skogbruk

2. Miljøvern- og gjenopprettelsesaktivitet

3. Industri

4. Energi

5. Vannforsyning, avløp og renovasjon

6. Transport

7. Bygg og eiendom

8. IKT

9. Profesjonell, vitenskapelig og teknisk aktivitet

Bransjer med kriterier kun for miljømål 2

10. Finans, bank og forsikring

11. Utdanning

12. Helse og sosialt arbeid

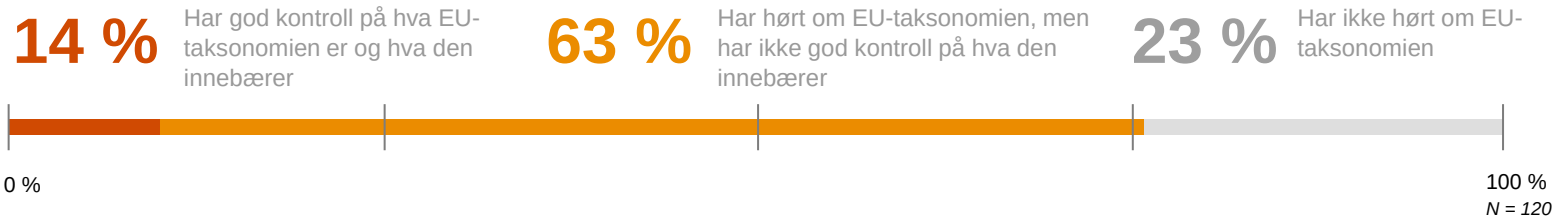

13. Kunst, underholdning og rekreasjon

Dekker aktiviteter som står for ca 80% av utslippene i EU

Kompetansegap knyttet til hva EU-taksonomien er og hva den innebærer for virksomheten

Nord-Norge

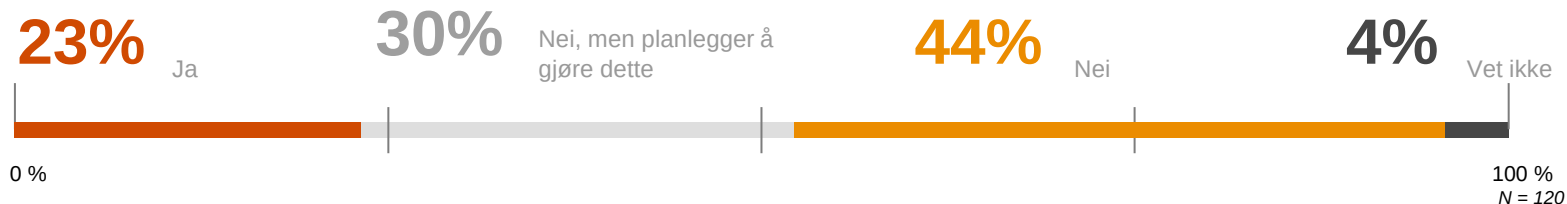

Nasjonalt

Andelen virksomheter i Nord-Norge som har god kontroll på hva EU-taksonomien innebærer, har økt med knappe 3 % fra fjorårets undersøkelse. Funnene indikerer at de færreste har god kontroll på hva EU-taksonomien vil innebære for deres virksomhet. Dette er ikke nødvendigvis overraskende ettersom mange av respondentene er små virksomheter og vil dermed ikke bli direkte omfattet av rapporteringskravene. Derimot vil de kunne måtte forholde seg til taksonomien indirekte gjennom nye krav fra leverandører, kunder, finansieringsaktører og endringer i markedet. Vi anbefaler derfor virksomheter å komme tidlig i gang med kartleggingen av hva innføring av EU-taksonomien vil bety og hva det vil kreve av ressurser, innsats og omstilling.

Få har gjennomført konkrete analyser for å kartlegge hvordan EU-taksonomien vil påvirke virksomheten

Her ser vi at det er kun **23 %** som faktisk har gjennomført konkrete analyser for å kartlegge hvordan EU-taksonomien påvirker virksomheten. Derimot svarer **30 %** at de planlegger å gjøre det, og vi forventer dermed at andelen som gjennomføre analyser vil øke betydelig det neste året. Vi ser at tallene er tilsvarende nasjonalt.

Av virksomhetene som har gjort analyser, har **40 %** kartlagt i hvilken grad virksomhetens aktiviteter er inkludert i taksonomien, og **30 %** har kartlagt i hvilken grad virksomhetens aktiviteter oppfyller kriteriene i taksonomien. **13 %** har beregnet måleindikatorer/KPIer iht. rapporteringskrav. Nasjonalt har **60 %** kartlagt i hvilken grad virksomhetens aktiviteter er inkludert i EU-taksonomien, noe som indikerer at virksomhetene i Nord-Norge jobber mindre aktivt med taksonomien enn landet for øvrig.

04 Bærekraftsarbeid og rapportering

Mange viser til strukturert bærekraftsarbeid, men få har gjennomført vesentlighetsanalyse

Vesentlighetsanalyser anvendes til å identifisere, prioritere og synliggjøre hvilke bærekraftstema som er viktigst for virksomheten.

Virksomheter anbefales å ta utgangspunkt i **dobbel vesentlighet** når vesentlighet vurderes, enten om det er for å definere strategiske fokusområder eller for rapportering. Det innebærer å vurdere og kommunisere hvordan ulike bærekraftstema påvirker virksomheten (financial materiality), samt hvordan virksomheten påvirker mennesker og miljøet forøvrig (impact materiality).

- **Impact Materiality** - Virksomhetens potensielle påvirkning på omverdenen. Dette inkluderer både påvirkning direkte forårsaket av virksomheten, og påvirkning som den har eller kan ha i hele sin verdikjede.
- **Financial Materiality** - Den potensielle finansielle påvirkningen på virksomheten fra omverdenen. Dette inkluderer reell eller potensiell risiko eller muligheter som kan påvirke fremtidige kontantstrømmer og dermed verdien av virksomheten.

63 % 72 % *nasjonalt

sier de jobber strukturert med bærekraft. Det innebærer tiltak som aktiv prioritering, oppfølging, måling eller rapportering.

42 % 42 % *nasjonalt

har gjennomført en vesentlighetsanalyse med hensikt å kartlegge hvilke bærekraftstema virksomheten skal fokusere på.

Dobbel vesentlighetsanalyse

Forhold knyttet til miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring

Virksomheten sin påvirkning på miljø, sosiale forhold og virksomhetsstyring

Få har stilt formaliserte ESG-krav til sine leverandører

34 % 38 % *nasjonalt

har stilt formaliserte ESG-krav til deres leverandører knyttet til ESG. Andelen som har stilt formaliserte ESG krav er høyere for nordnorske virksomheter med flere enn 50 ansatte, og er på 53 %.

Hva er ESG?

Vi forstår bærekraftsarbeid i tråd med ESG-begrepet, og da favner bærekraftsarbeid miljø/klima, sosiale forhold og virksomhetsstyring (*Environmental, Social, and Governance*).

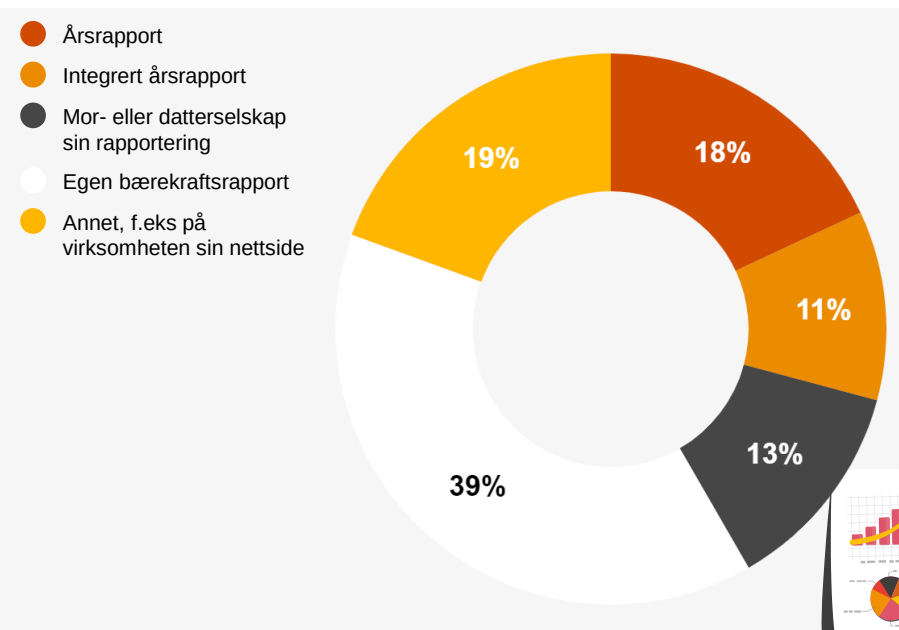
E-en i ESG handler om hvordan selskaper forholder seg til og påvirker ytre miljø og lokale økosystemer, for eksempel gjennom klimagassutslipp, håndtering av vann og avfall, naturforringelse o.l.

S-en i ESG handler om selskapets forhold til sine ansatte, leverandører, kunder og samfunnet overordnet, for eksempel gjennom mangfold, likestilling og inkludering, datavern og sikkerhet, lokal verdiskaping, o.l.

G-en i ESG omhandler selskapsstyring inkludert interne prosesser, prosedyrer og retningslinjer rundt forhold som styrets sammensetning, forretningssetikk, lønnsordninger, o.l.

Flertallet rapporterer i egen bærekraftsrapport

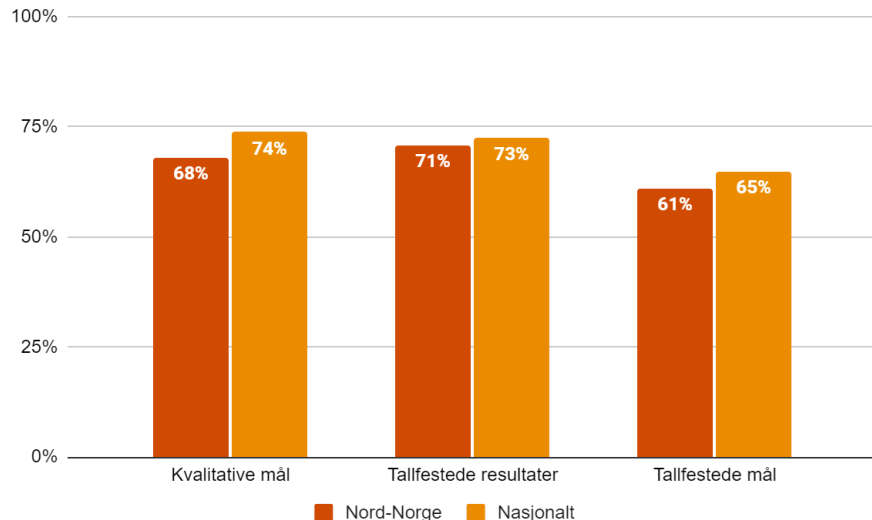
Funnene indikerer at 60 % av virksomhetene i undersøkelsen rapporterer på bærekraft, godt over den nasjonale andelen på 51 %. I Nord-Norge er dette en svært positiv økning fra fjorårets undersøkelse, hvor kun 39 % svarte at de rapporterte eksplisitt på bærekraft.

Blant virksomhetene som svarer at de faktisk rapporterer på bærekraft, er det kun 11 % som rapporterer i en integrert årsrapport. En integrert årsrapport innebærer at bærekraftsrapportering og finansiell rapportering fremkommer samlet og konsolidert i samme rapport. Sammenlignet med nasjonale svar, 27 %, er det betydelig færre i Nord-Norge som rapporterer i en integrert årsrapport. Det er imidlertid 39 % i Nord-Norge som har en egen separat bærekraftsrapport, som er høyere enn det nasjonale tallet på 32 %.

I årene fremover vil det komme nye krav gjennom EUs bærekraftsdirektiv som gjør at stadig flere virksomheter vil bli omfattet av utvidede rapporteringskrav, og rapporteringen skal publiseres som en del av styrets årsberetning.

Flertallet av dem som rapporterer på bærekraft inkluderer mål og resultater

Bærekraftsrapportering inkluderer et eller flere:

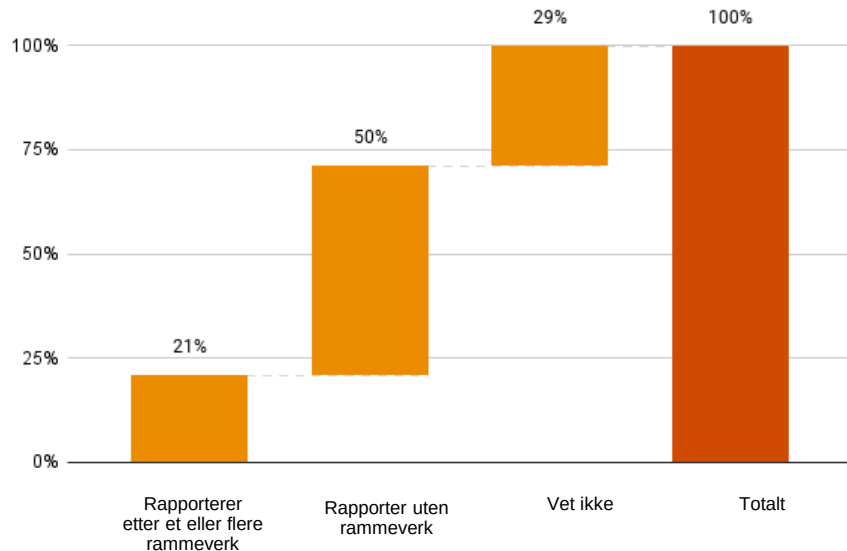
71%

Har tallfestede resultater i bærekraftsrapporteringen, og 61 % tallfestede mål.

Fullstendig bærekraftsrapportering fordrer at både mål og resultater fremkommer på tallfestet format (kvantitativ), og funnene indikerer at stadig flere inkluderer dette i sin rapportering. Dette vektlegges som følge av konkrete og målbare parametere øker samfunnet innsikt i virksomhetens forpliktelser og fremdrift.

Global Reporting Initiative (GRI) er verdens og Norges mest anvendte rapporteringsrammeverk for helhetlig bærekraft. Rapportering i henhold til GRI krever at virksomheten rapporterer på sin påvirkning på omverden knyttet til sine vesentlige tema, herunder hvordan virksomheten håndterer de vesentlige temaene og hvordan virksomheten måler og følger opp utviklingen.

Svært få rapporterer i henhold til internasjonale standarder eller rammeverk

Kun 21 % av de som rapporterer på bærekraft rapporterer i henhold til internasjonale standarder eller rammeverk.

Det gjør at det er vanskelig for brukere av bærekraftsinformasjon å sammenligne på tvers av virksomheter og bransjer. Det er stor variasjon i hvordan virksomheter kvantifiserer, presenterer og kontrollerer sin bærekraftsrapportering. Kvantitativ, konsekvent og etterprøvbar rapportering gjør at man kan sammenligne virksomheter og måle fremdrift. Vi anbefaler alle virksomheter å følge relevante rapporteringsstandards, og opplyse om hvilke standarder som er brukt i rapporteringen.

Standarder og rammeverk som benyttes mest:

GRI Standards benyttes av 11 % av respondentene

UN Global Compact benyttes av 7 % av respondentene

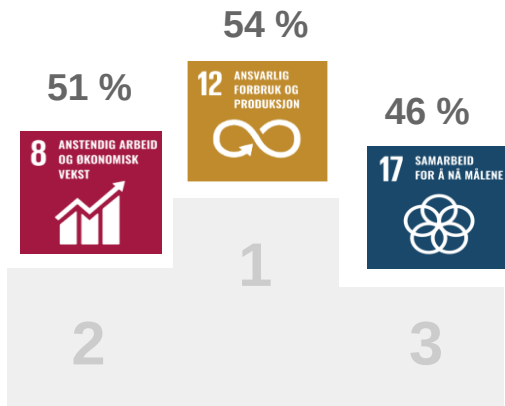
Greenhouse Gas Protocol benyttes av 13 % av respondentene

FNs bærekraftsmål

Hele 70 % av respondentene i Nord-Norge svarte at virksomheten aktivt har prioritert hvilke bærekraftsmål de skal fokusere på, mot 59 % av virksomhetene i fjor.

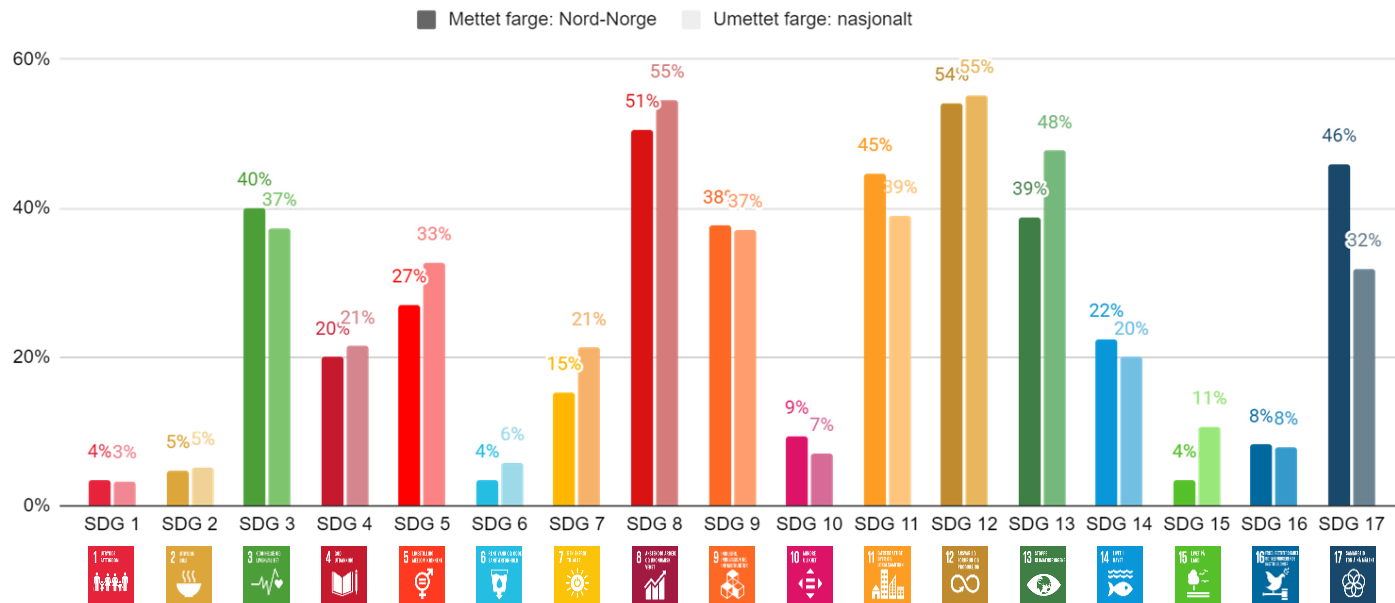
Med prioritert menes at virksomheten har gjort en bevisst evaluering av hvilke bærekraftsmål som er viktigst for interessenter og/eller at virksomheten kan ha stor påvirkning innen disse bærekraftsmålene.

Illustrasjonen viser hvilke bærekraftsmål som flest har prioritert. Nytt for i år er at *Anstendig arbeid og økonomisk vekst* har erstattet *Stoppe Klimaendringer* og *Samarbeid* har erstattet *Bærekraftige byer og lokalsamfunn*.

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene ble laget på en demokratisk måte gjennom innspill fra land over hele verden og nesten ti millioner mennesker fikk sagt sin mening gjennom en spørreundersøkelse.

Likheter i prioritering av FNs bærekraftsmål lokalt og nasjonalt

17 mål, hvorav virksomhetene kunne velge flere.

Nord-Norge prioriterer samarbeid for å nå målene høyere enn resten av landet. I tillegg til å prioritere *samarbeid for å nå målene* betydelig høyere enn snittet nasjonalt, prioriterer bedrifter i Nord-Norge også *god helse og livskvalitet, mindre ulikhet og å bygge bærekraftige lokalsamfunn* en del høyere enn virksomheter ellers i landet.

Kort beskrivelse av et utvalg internasjonale standarder og rammeverk

OECD Guidelines er anbefalinger, utarbeidet av regjeringer, for å sikre ansvarlig forretningsatferd blant foretakene som opererer i de tilsluttende landene.

GRI Standards er en ledende global standard for bærekraftsrapportering som inneholder et sett med prinsipper, krav og anbefalinger for bærekraftsrapportering. GRI legger vekt på faktisk og potensiell påvirkning virksomheten har når vesentlighetsvurderingen gjennomføres.

Carbon Disclosure Project er en ideell organisasjon som har utviklet en global standard for rapportering av miljø- og klimapåvirkning, både for virksomheter, byer og regioner.

UN Global Compact er et prinsippbasert rammeverk for organisasjoner som ønsker å bidra til en forsvarlig og bærekraftig bedriftspraksis. Prinsippene bygger på FNs menneskerettigheter, fundamentale prinsipper for arbeidslivet, miljø og korrupsjon.

TCFD er et globalt rammeverk for å rapportere på klimarisiko. Formålet er å kvantifisere finansiell risiko- og muligheter knyttet til klimaendringene og overgangen til et lavutslippssamfunn.

Greenhouse Gas Protocol er en globalt anerkjent regnskapsstandard for klimaregnskap og utgjør et rammeverk for å måle og håndtere utslipp av klimagasser både innen privat og offentlig sektor. Klimagassutslipp deles inn i tre scope avhengig av om de er direkte eller indirekte relatert til egen drift (Scope 1-2) eller indirekte utslipp fra verdikjeden (Scope 3).

Sustainability Accounting Standards Board er et bærekraftsrammeverk som setter standarder for hvilken bærekraftsinformasjon virksomheter skal offentliggjøre. Hensikten er å gi investorer sammenlignbar ikke-finansiell informasjon om virksomhetene.

Kort beskrivelse av andre utvalgte standarder og rammeverk

Miljøfyrtårn er sertifisering på miljøstyring/miljøledelse ved et eller flere kontorer som hjelper virksomheter med å få oversikt over deres positive og negative miljøeffekter, samt identifisere hvor virksomhetene bør rette sin miljøinnsats for å oppnå de største forbedringene.

ISO 9001 er et kvalitetsledelsessystem med formål å forbedre virksomheter sin evne til å konsistent levere produkter og tjenester som oppfyller kundenes, samt pålagte og lovbestemte, krav.

ISO 14001 er en internasjonal standard for miljøledelsessystemer som brukes over hele verden. Miljøsertifisering som skal hjelpe virksomheter med å redusere sin belastning på miljøet.

Etisk Handel Norge er et nettverk som fremmer etiske prinsipper innenfor handel, fra produksjon til forbruk. Retningslinjene for etisk handel baserer seg på internasjonale konvensjoner som FN og ILO.

ISO 26000 er en internasjonal standard for samfunnsansvar som gir veiledning for hvordan virksomheter kan opptre sosialt ansvarlig i tråd med krav fra samfunnet.

05 Klimafotavtrykk og klimarisiko

I underkant av halvparten har et klimaregnskap over virksomhetens utslipp

Av virksomhetene som har utarbeidet klimaregnskap, har 75% kartlagt de direkte utslippene (scope 1), mens bare 56% har inkludert utslipp fra scope 2 fra forbruk av innkjøpt energi.

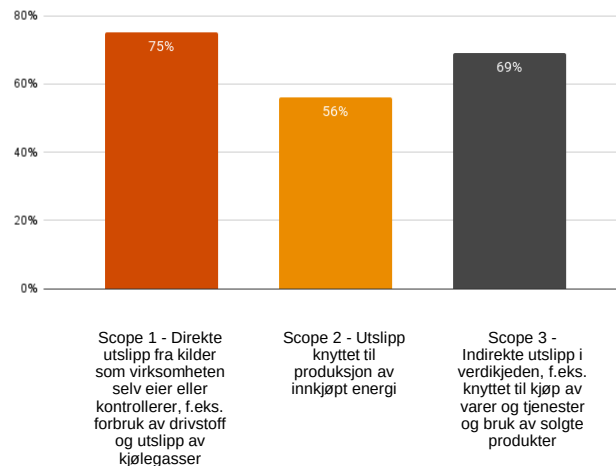
Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollen) er beste praksis-standard for rapportering av klimagassutslipp. For å rapportere i henhold til GHG-protokollen må bedriften minimum inkludere utslipp i Scope 1 og Scope 2. Dagens utkast til fremtidig lovverk for bærekraftsrapportering inneholder også krav til at virksomheter må vurdere sin indirekte klimapåvirkning i verdikjeden (Scope 3) og rapportere på denne dersom den er vesentlig.

Scope 3 er den mest omfattende å rapportere på, med femten forskjellige kategorier. I undersøkelsen oppgir 69% at de rapporterer på scope 3, men det er usikkerhet rundt hvor bredt denne rapporteringen favner og hvilke utslipp som er inkludert.

46 %

Har utarbeidet **klimaregnskap** som viser virksomhetens klimagassutslipp

Av de som har utarbeidet klimaregnskap inkluderes følgende utslipp:

Respondentene kunne velge flere alternativer, for eksempel at de har inkludert både scope 1 og 2.

Flertallet jobber aktivt for å kutte utslipp, men manglende tallbaserte mål for kutt gjør det krevende å vise til faktisk reduksjon

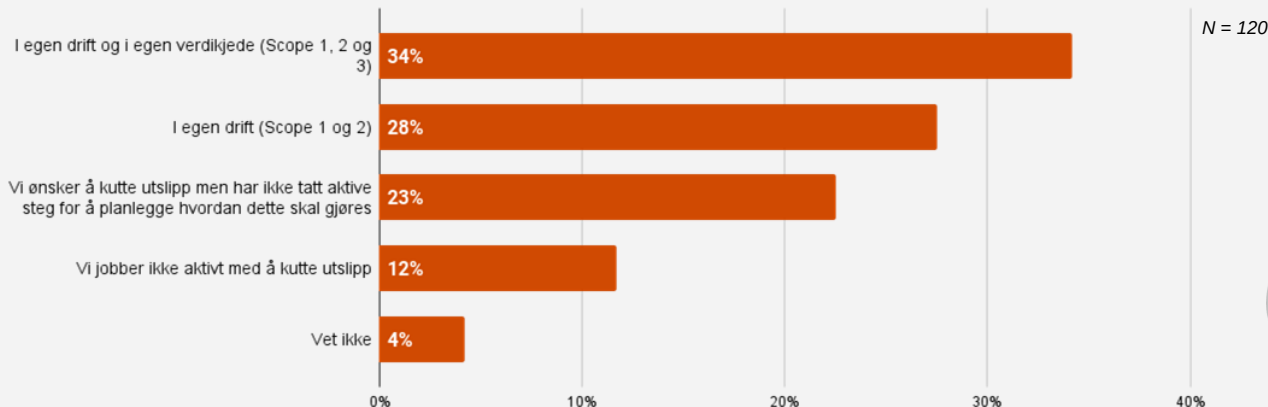

32 %

har satt konkrete, tallbaserte mål for utslippskutt.

Samtidig svarer 62 % at deres virksomhet jobber aktivt for å kutte utslipp, hvorav 34 % også oppgir at de jobber med å redusere utslipp i verdikjeden (scope 3).

Kvantifisering og kommunikasjon av egne mål for utslippskutt er sentrale deler av en virksomhets klimastrategi. Kun på denne måten kan virksomheter legge konkrete handlingsplaner for reduksjon av utslipp, og så formidle resultatet av tiltakene til omverdenen. De virksomhetene som klarer å sette egne mål, gjennomføre tiltak og vise til faktiske utslippskutt vil være mest konkurransedyktige i et samfunn hvor det forventes at virksomheter gjør hva de kan for å bidra til det grønne skiftet.

Få kompenserer egne klimagassutslipp

6 %

kjøper klimakreditter hvert år eller har gjort det tidligere. 11 % svarer at de ikke vet.

Det er tilnærmet likt det nasjonale tallet på 8 %. Av dem som ikke kjøper klimakreditter er det kun 7 % som planlegger å gjøre det i fremtiden.

Klimakreditter og klimanøytralitet

En klimakreditt representerer ett tonn CO₂-ekvivalenter redusert, unngått eller fanget. Klimakreditter skal kun utstedes etter at effekten av et prosjekt er dokumentert og verifisert av en tredjepart. Deretter skal kredittene registreres i et register og kan kjøpes av virksomheter som ønsker å kompensere for eget utslipp. Etter oppkjøp blir kreditten slettet fra registeret og kjøperen mottar en slettekvittering.

Merk at noen ganger brukes begrepet karbonkreditt eller frivillig klimavote som i praksis betyr det samme som en klimakreditt. Merk også at en klimakreditt ikke er det samme som en klimavote. I motsetning til klimakreditt er en klimavote noe som utstedes av myndigheter for å regulere utslipp.

Virksomheter som ønsker å kjøpe klimakreditter for å bli klimanøytrale må først og fremst etablere en helhetlig klimastrategi og sette klimamål i tråd med Parisavtalen som omfatter alle utslipp i Scope 1, 2 og 3. Klimanøytralitet oppnås ved å kompensere resterende utslipp i Scope 1 og 2 med kreditter fra prosjekt som fjerner utslipp fra atmosfæren.

Utslipp i Scope 3 kompenseres enten ved karbonfjerning eller med klimakreditter fra skogprosjekter som sikrer unngått avskoging gjennom juridiske programmer. Kreditter fra prosjekter som bidrar til utslippskutt eller unngåtte utslipp bør regnes som et bidrag til klimafinansiering, men kan ikke bidra til mål om klimanøytralitet.

Få har gjort klimarisikoanalyser

27 %

har gjort analyser av hvordan klimaendringer, klimapolitikk og overgang til lavutslippssamfunn vil kunne påvirke virksomheten, enten kvalitative eller kvantitative.

Klimarisiko

handler både om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringer vil påvirke natur og samfunn, og hva overgangen til et samfunn med netto nullutslipp vil innebære for virksomheten.

1

Fysisk risiko

Risiko knyttet til akutte klimaendringer som for eksempel flom og ekstremnedbør, eller varige klimaendringer som kan endre omgivelsene virksomheten befinner seg i, slik at grunnlaget for å drive næring endres eller ikke lenger er til stede.

2

Overgangsrisiko

Risiko knyttet til for eksempel strengere klimakrav og ny teknologi som kan gi endring i etterspørselen etter produkter og tjenester.

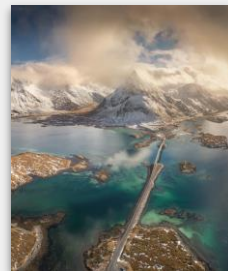
TCFD er et globalt rammeverk for å rapportere på klimarisiko. Rammeverket benyttes av **4 %** av virksomhetene i Nord-Norge.

06

Relevante kilder for mer informasjon

PwC har utarbeidet *Løypemeldingen* for flere regioner

PwC har utarbeidet ulike rapporter og verktøy

PwC rådgir virksomheter slik at de kan ta en helhetlig og strategisk tilnærming til bærekraft, og dermed bidra til å gjøre en forskjell både i sin virksomhet og samfunnet som helhet. Et utvalg av våre rapporter og verktøy:

Kartlegging av kjøp av frivillige klimakreditter

Kartlegging av kompetanseområder som skal bidra til grønn omstilling i olje- og gasssektoren

Kartlegging av konkrete tiltak og virkemidler for finansieringen

Klimaregnskap for Skift

Kartlegging av muligheter og utfordringer som norsk fornybarnering står ovenfor

Analyse av kvaliteten på klimaregnskapet til de 100 største virksomhetene i Norge

Analyse av kvaliteten på klimaregnskapet til de 50 største virksomhetene på Vestlandet

PwCs taksonomiverktøy

Kartlegging av hva anleggsbransjen kan gjøre for å forberede seg på grønn omstilling

Kontakt oss gjerne!

Ragnhild Dahle Heen

Director

+47 952 61 440

ragnhild.dahle.heen@pwc.com

Ørjan Reno

Partner

+47 900 74 439

orjan.reno@pwc.com

Silja Eriksen

Partner

+47 952 61 428

silja.eriksen@pwc.com

Heidi Elisabeth Larsen

Senior Associate

+47 993 25 123

heidi.e.larsen@pwc.com

Haley Vongraven-Dyrstad

Associate

+47 482 53 399

haley.vongraven-dyrstad@pwc.com

Johanne Sophie Geisler

Associate

+47 480 39 493

johanne.geisler@pwc.com

© 2022 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. "PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.